

Beslutningsforslag nr. **B 194**

Folketinget 2021-22

Fremsat den 31. marts 2022 af udenrigsministeren (Jeppe Kofod)

Forslag til folketingsbeslutning
om danske militære bidrag til NATOs kollektive forsvar

Folketinget meddeler sit samtykke til, at yderligere danske militære bidrag kan stilles til rådighed for NATOs kollektive forsvar.

Bemærkninger til forslaget

I. Sikkerhedssituationen i Europa er fundamentalt forandret som følge af Ruslands angreb på Ukraine. Rusland udfordrer åbent de grundlæggende principper for den europæiske sikkerhedsorden. Denne nye virkelighed bør Danmark forberede sig på sammen med de øvrige allierede i NATO, da NATOs sikkerhedsgaranti er fundamentet for Danmarks sikkerhed.

NATO har i lyset af den nuværende sikkerhedspolitiske krise iværksat en række yderligere defensive, proportionale og ikke-eskalerende tiltag, der skal sikre alliancens afskrækkelses- og forsvarsprofil i den nuværende krisesituation. NATO har bl.a. aktiveret alliancens forsvarsplaner, der skal sikre, at NATOs militære øverstkommanderende (SACEUR) har de nødvendige militære bidrag til rådighed. I den nuværende sikkerhedspolitiske situation er det derfor afgørende, at Danmark såvel som de øvrige allierede er i stand til at imødekomme NATOs beredskabsmæssige og operative behov med kort varsel.

Folketinget har med folketingsbeslutning B 127 af 24. februar 2022 samtykket til, at Danmark kan stille visse militære bidrag til rådighed for NATOs kollektive forsvar. Regeringen ønsker at muliggøre, at Danmark med kort varsel kan bidrage yderligere til NATOs kollektive forsvar, bl.a. med henblik på at genforsikre de østlige allierede og sikre NATOs afskrækkelsesprofil.

II. Der anmodes om Folketingets samtykke til at kunne indsætte yderligere danske militære bidrag til støtte for NATOs kollektive forsvar i forbindelse med NATOs øgede beredskab frem til udgangen af 2023. Det drejer sig om et landmilitært bidrag, et sømilitært bidrag, et luftmilitært bidrag, et støttestyrkebidrag og et stabsbidrag samt det eksisterende danske bidrag til NATOs fremskudte tilstedeværelse (eFP) i Baltikum og Polen. I forbindelse med udskiftning, etablering og hjemtagning af bidragene kan der blive behov for midlertidig udsendelse af op til ca. 200 personer til bl.a. udpakning, opstilling, klargøring og nedtagning af faciliteter m.v., herunder etablering af kommunikationsforbindelser.

Det landmilitære bidrag vil bestå af en bataljonskampgruppe på op til ca. 1.000 personer. Bidraget vil kunne indeholde kampenheder (f.eks. kampvogns- og infanterienheder), kampstøtteenheder (f.eks. ingeniør- og ildstøtteenheder) og støtteenheder (f.eks. logistik- og kommunikationsenheder). Opgaverne vil kunne omfatte en bred vifte af landmilitære opgaver fra at indgå i trænings- og øvelsesaktiviteter til indsættelse i forsvarskamp. Bataljonskampgruppen vil kunne bidrage til afskrækkelse og genforsikring af allierede. De nærmere opgaver for det landmilitære bidrag fastlægges af SACEUR afhængigt af situationens udvikling.

Det sømilitære bidrag vil bestå af en fregat af Iver Huitfeldt- eller Absalon-klassen med op til ca. 175 personer. Opgaverne vil kunne omfatte alle militære maritime opgaver, inklusiv strategisk signalgivning, opretholdelse af et situationsskema og medvirken til etablering af lokalt søherredøm-

me. De nærmere opgaver for det sømilitære bidrag fastlægges af SACEUR afhængigt af situationens udvikling.

Det luftmilitære bidrag vil bestå af:

- Et CL-604 overvågningsfly med op til ca. 35 personer, som vil kunne bidrage til situationsskemaet i operationsområdet.
- Et operatørbidrag med speciale i overvågning af og kontrol med luftrummet med op til ca. 85 personer. Operatørbidraget vil kunne have til opgave at etablere et situationsskema af luftrummet og støtte indsættelsen af danske og allierede kampfly. Bidraget kan udsendes med den mobile luftforsvarsradar nævnt nedenfor men også selvstændigt.
- En mobil luftforsvarsradar med op til ca. 45 personer. Kapaciteten vil kunne have til opgave at etablere et skema af luftrummet.

De nærmere opgaver for det luftmilitære bidrag fastlægges af SACEUR afhængigt af situationens udvikling.

Støttestyrkebidraget vil bestå af en eller flere støttestyrkeenheder med sammenlagt op til ca. 300 personer. Der kan være tale om forskellige enhedstyper, herunder overvågningsenheder, kampstøtteenheder, logistikenheder, kommunikationsenheder eller sanitetsenheder. Formålet med støttestyrkeenhederne vil være at understøtte de øvrige bidrag med f.eks. overvågnings- og sikringsopgaver, bevogtning, ingeniøropgaver, kampstøtteopgaver, herunder bro- og lejrbygning samt anden støtte som logistik, kommunikation eller sanitet. De nærmere opgaver for støttestyrkebidraget fastlægges af SACEUR afhængigt af situationens udvikling.

Stabsbidraget vil bestå af op til ca. 400 personer, herunder bidrag, som allerede indgår i NATOs internationale stabe og hovedkvarterer samt yderligere bidrag, som regeringen efter anmodning fra SACEUR kan udsende samt danske stabs-officerer til andre landes stabe, som indgår i NATO-kommando- og styrkestrukturer. Det omfatter bl.a. de danske stabsbidrag til Det Multinationale Korps hovedkvarter (HQ MNC NE) i Stettin i Polen og Det Multinationale Divisionshovedkvarter (HQ MND-N) i Danmark og Letland. Stabsbidragene vil indgå i stabenes arbejde, herunder med at planlægge operationer og føre tropper, træning af underliggende enheder, administrative funktioner, økonomifunktioner og opgaver i forhold til efterretninger. De nærmere opgaver for stabsbidraget fastlægges af SACEUR afhængigt af situationens udvikling.

Endvidere vil det danske bidrag på op til ca. 225 personer, i form af en enhed af kompagnistørrelse med nødvendige støttefunktioner, herunder stabsofficerer til relevante stabe, til NATOs fremskudte tilstedeværelse i Baltikum og Polen, jf. folketingsbeslutning B 150 af 23. maj 2017, kunne indsættes i medfør af nærværende beslutningsforslag. Opgaverne vil kunne omfatte en bred vifte af landmilitære opgaver, herunder afskrækkelse og genforsikring af allierede og indsættelse i forsvarskamp. De nærmere opgaver for det land-

militære bidrag fastlægges af SACEUR afhængigt af situationens udvikling.

Cyberkapaciteter vil kunne indgå i den danske militære indsats. Kapaciteterne vil kunne indsættes selvstændigt eller som en del af de øvrige danske militære indsatser.

III. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando over de danske bidrag. Retten til at indsætte enhederne i opgaveløsning delegeres til SACEUR i overensstemmelse med fastlagte kommando- og kontrolforhold. SACEUR kan videredelegere kompetencen i egen kommandokæde. Cyberkapaciteten vil udelukkende være underlagt dansk kommando- og instruktionsbeføjelse.

De danske militære bidrag vil gennemføre aktiviteter inden for rammerne af NATOs operationsplaner og magtanvendelsesdirektiver. De danske bidrag vil således bl.a. have adgang til at anvende magt i selvforsvar og i forsvar af allieredes styrker og territorium. Indsættelsen sker i forsvars- og afskrækkelsesøjemed, men under særlige omstændigheder, der er nærmere beskrevet i NATOs operationsplaner og magtanvendelsesdirektiver, er der endvidere mulighed for magtanvendelse til at gennemføre de af NATO pålagte opgaver, hvilket bl.a. kan indebære offensiv magtanvendelse.

Operationsområdet for de danske bidrag vil være NATO-landenes geografiske ansvarsområde samt internationalt farvand og luftrum. Operationsområdet for de danske bidrag forventes hovedsagligt at være alliancens østligst beliggende lande, f.eks. Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien og Bulgarien og tilhørende farvand og luftrum. Stabsbidragene udsendes derimod til allerede eksisterende internationale stabe og hovedkvarterer i regi af NATO. De nærmere operationsområder for de danske bidrag fastlægges af SACEUR afhængigt af situationens udvikling.

IV. Det kan ikke udelukkes, at der undtagelsesvist vil kunne forekomme dansk frihedsberøvelse af personer. En tværminteriel taskforce vil håndtere særlige situationer med frihedsberøvede personer, hvis behovet skulle opstå.

V. Det folkeretlige grundlag for de danske militære bidrag vil være retten til kollektivt selvforsvar, jf. FN-pagtens artikel 51, samtykke fra de relevante stater, hvor bidragene indsættes, samt havretten, herunder FN's havretskonvention, der bl.a. indeholder regler om fri sejlads. De danske bidrag vil være underlagt folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

VI. Ifølge Forsvarets Efterretningstjenestes (FE) vurdering

har Rusland ingen hensigt om brug af militær magt mod NATO eller danske bidrag, der er indsat inden for NATO-landenes geografiske territorium og internationalt farvand og luftrum. Ifølge FE's vurdering er der INGEN direkte militær trussel. FE vurderer, at den russiske militære invasion af Ukraine med stor sandsynlighed har betydet, at Ruslands væbnede styrker er i et højere beredskab. FE vurderer, at det sammen med en øget tilstedeværelse af NATO-enheder i nabolande til Rusland, Belarus og Ukraine øger risikoen for fejlkalkulationer og eskalation. Dette gælder særligt, hvis NATO-allieredes enheder og russiske militære enheder kommer i uvante situationer, og særligt hvor russiske enheder føler sig truet eller skal træffe beslutninger med meget kort reaktionstid. FE oplyser tillige, at truslen fra elektronisk indhentning, cyberspionage og cyberkriminalitet rettet mod danske bidrag i lande med grænse til Rusland, Ukraine og Belarus vurderes som MEGET HØJ. Truslen fra påvirkning og spionage rettet mod danske militære bidrag vurderes som HØJ. Truslen fra chikane og anden demonstrationspolitik fra de russiske luftstyrker nær lande med grænse til Rusland, Belarus og Ukraine er MIDDEL.

VII. Da de danske militære bidrag vil indgå i indsatser, hvor det ikke kan udelukkes, at der vil blive anvendt militære magtmidler, forelægges sagen for Folketinget under henvisning til grundlovens § 19, stk. 2, med anmodning om, at Folketinget giver sit samtykke til indsættelse af de danske bidrag.

VIII. Regeringen vil løbende vurdere de danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere eller forlænge bidragene væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i forhold til de beskrevne opgaver eller operationsområde, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

IX. Indsættelser, jf. indeværende beslutningsforslag, vil indebære merudgifter i forhold til det forudsatte. Ved indsættelse af de nationale bidrag vil de nærmere opgaver for bidragene afhænge af situationens udvikling. Dette medfører, at der er uafklarede forhold relateret til operationsmønster og indsættelseslængde. Der er derfor for nuværende ikke tilstrækkeligt grundlag til at estimere merudgifterne ved indsættelse, der imidlertid må forventes betydelige.